

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЗАХІДНОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ ФІНАНСІВ ТА ОБЛІКУ

ЗАТВЕРДЖУЮ
Декан факультету фінансів та обліку
Андрій КІЗИМА
2023р.

ЗАТВЕРДЖУЮ
Директор ІНЦІОТ
Святослав ПИТЕЛЬ
2023р.

ЗАТВЕРДЖУЮ
В.о. проректора з НІР
Віктор ОСТРОВЕРХОВ
2023 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА

з дисципліни „ РИЗИКИ ФІНАНСОВОГО ШАХРАЙСТВА В УМОВАХ
ЦИФРОВІЗАЦІЇ”

Ступінь вищої освіти – магістр

Галузь знань 01 „ОСВІТА/ПЕДАГОГІКА”

Спеціальності 015.39 „Професійна освіта (Цифрові технології)”

Освітньо-професійна програма «Фінансова грамотність»

Кафедра ФІНАНСІВ ІМ. С. ЮРІЯ

Форма навчання	Курс	Семестр	Лекції (год)	Практичні заняття	ІРС (год)	Тренінг (год)	СРС (год)	Разом (год)	Екзамен (семестр)
Денна	I	II	30	15	5	4	96	150	II
заочна	I	II	8	4			138	150	II

31.07.2023р.

Робоча програма складена на основі освітньо-професійної програми підготовки магістра галузь знань 01 „Освіта/Педагогіка”, спеціальності 015.39 „Професійна освіта (Цифрові технології)”, затвердженої Вченою Радою ЗУНУ (протокол №10 від 23.06.2023 р.)

Робочу програму склала к.е.н., доц. Олена ПЕТРУШКА

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри фінансів ім. С. І. Юрія, протокол № 1 від 28 серпня 2023 р.

Зав. кафедри Ольга КИРИЛЕНКО

Розглянуто та схвалено групою забезпечення спеціальності з професійної освіти (цифрових технологій), протокол № 1 від 30.08. 2023 р.

Керівник групи забезпечення спеціальності Лілія РЕБУХА

Гарант ОП Світлана КОВАЛЬ

**СТРУКТУРА РОБОЧОЇ ПРОГРАМИ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«РИЗИКИ ФІНАНСОВОГО ШАХРАЙСТВА В УМОВАХ ЦИФРОВІЗАЦІЇ»**

**1. ОПИС ДИСЦИПЛІНИ «РИЗИКИ ФІНАНСОВОГО ШАХРАЙСТВА В
УМОВАХ ЦИФРОВІЗАЦІЇ»**

Дисципліна «Ризики фінансового шахрайства»	Галузь знань, спеціальність, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни
Кількість кредитів ECTS – 5	галузь знань – 01 «Освіта/педагогіка»	Статус дисципліни <i>нормативна</i> Мова навчання <i>українська</i>
Кількість залікових модулів – 4	спеціальність – 015.39 «Професійна освіта (Цифрові технології)»	Рік підготовки: <i>Денна – 1</i> Семестр: <i>Денна – 2</i>
Кількість змістових модулів – 2	Ступінь вищої освіти – другий (магістерський) рівень вищої освіти	Лекції: <i>Денна – 30 год.</i> <i>Заочна – 8 год.</i> Практичні заняття: <i>Денна – 15 год.</i> <i>Заочна – 4 год.</i>
Загальна кількість годин – 150	Освітньо-професійна програма «Фінансова грамотність»	Самостійна робота <i>Денна – 96 год.</i> <i>Заочна – 138 год.</i> ІРС – 5 год. Тренінг – 4 год.
		Вид підсумкового контролю – екзамен

2. МЕТА І ЗАВДАННЯ ДИСЦИПЛІНИ

«РИЗИКИ ФІНАНСОВОГО ШАХРАЙСТВА В УМОВАХ ЦИФРОВІЗАЦІЇ»

2.1. Мета вивчення дисципліни

Дисципліна «Ризики фінансового шахрайства в умовах цифровізації» спрямована на формування у студентів теоретичних знань і практичних навиків щодо ідентифікації ризиків фінансового шахрайства та їх використання при викладанні фінансово-економічних дисциплін. Дисципліна орієнтує на пошук новітніх методик та інструментарію протидії проявам шахрайських схем у сфері фінансових послуг.

Перевагами дисципліни є те, що вона формує уявлення не тільки про можливі форми фінансових шахрайств та методів їх протидії, а є орієнтованою на формування знань та умінь щодо фінансового моніторингу та використання основних норм

нормативно-законодавчої бази щодо регламентування фінансових шахрайств в Україні: резидентів та нерезидентів.

Метою викладання даної навчальної дисципліни є формування цілісної системи знань з практики наявних фінансових шахрайств у сфері оподаткування, кредитно-депозитної галузі, страхування, валютних операцій, операцій з фінансовими активами з метою попередження адміністративної відповідальності щодо покарання, правильної поведінки при виявленні та оперування нормативно-законодавчими нормами фінансового права у галузях та сферах фінансової системи.

2.2. Завданнями вивчення дисципліни:

- засвоєння сутності та класифікаційних аспектів фінансового шахрайства, ризиків його виникнення, розуміння місця цього явища у структурі фінансової системи та його наслідки для добробуту держави та суспільства;
- засвоєння механізму фінансового шахрайства, а також змісту відповідних технологій злочинної діяльності у різних галузях та сферах фінансових відносин;
- засвоєння методик розслідування фінансового шахрайства з урахуванням специфіки галузей фінансових правовідносин;
- засвоєння основних норм та вимог законодавчо закріплених щодо покарання та попередження фінансового шахрайства;
- засвоєння розуміння фінансового моніторингу та підходів до виявлення тіньових грошових потоків;
- формування розуміння державної системи управління щодо попередження фінансового шахрайства;
- формування у студентів системи науково-теоретичних і практичних знань з питань протидії шахрайству у фінансовій сфері;
- формування уявлення правильної поведінки при виявленні фінансового шахрайства;
- формування уявлення про оцінку нанесеного збитку від фінансового шахрайства державі та суб'єктам господарювання;
- засвоєння підходів та процедур щодо попередження факту шахрайства у сфері фінансових послуг.

2.3. Найменування та опис компетентностей, формування котрих забезпечує вивчення дисципліни:

- здатність розуміти й критично оцінювати з урахуванням цифровізації існуючі ризики фінансового шахрайства та їх потенційні наслідки з метою прийняття ефективних рішень як в процесі самоосвіти, так і професійного зростання;
- здатність ідентифікувати ризики фінансового шахрайства, що впливають на прийняття фінансових рішень, та розробляти рекомендації щодо зменшення їхнього негативного впливу на прийняття фінансових рішень.

2.4. Програмні результати вивчення дисципліни «Ризики фінансового шахрайства в умовах цифровізації»:

- аналізувати і оцінювати існуючі ризики фінансового шахрайства (з урахуванням цифровізації) та їх потенційні наслідки та приймати ефективні рішення у процесі самоосвіти та професійного зростання;

- уміти розробляти рекомендації щодо уникнення та нейтралізації ризиків фінансового шахрайства та знижувати їх негативний вплив на прийняття фінансових рішень;

- уміти використовувати набуті теоретичні знання та практичні навички у сфері фінансових відносин з урахування цифровізації усіх сфер фінансової системи.

- критично осмислювати проблеми у фінансовій сфері, уміти приймати ефективні рішення щодо їх розв'язання із застосуванням цифрових технологій.

3. Програма навчальної дисципліни «РИЗИКИ ФІНАНСОВОГО ШАХРАЙСТВА В УМОВАХ ЦИФРОВІЗАЦІЇ»

Змістовий модуль 1.

Тема 1. Теоретичні основи фінансового шахрайства

Поняття вразливості фінансового сектору. Поняття фінансового шахрайства. Форми фінансового шахрайства. Ознаки та детермінанти фінансового шахрайства. Мотив та намір фінансового злочину. Стратегія і тактика фінансового шахрайства. Економічні та юридичні наслідки фінансового шахрайства. Відмінності та спільні ознаки помилки і шахрайства. Поняття та ознаки фінансової помилки. Правова відповідальність при помилці. Розслідування шахрайства з фінансовою звітністю. Механізм фінансового шахрайства. Поняття галузей фінансового шахрайства. Сфери прояву фінансового шахрайства.

Тема 2. Фінансове шахрайство у готівковому грошовому обігу

Система захисту грошових знаків від підроблення (фальсифікації) в Україні. Ознаки та схеми фальсифікації грошових купюр. Зношені купюри як неповноцінна національна валюта: ознаки, утилізація та права власника. Законодавчі акти в сфері протидії та подолання фінансового шахрайства у готівковому грошовому обігу в Україні. Державні органи регламентації подолання фінансового шахрайства у готівковому грошовому обігу в Україні. Юридична відповідальність при фальсифікації національної валюти. Зарубіжний досвід системи захисту від фальсифікації національних грошових одиниць.

Тема 3. Ризики фінансового шахрайства у банківській сфері

Об'єкти, суб'єкти та мотиви фінансового шахрайства у банківській системі. Способи фінансового шахрайства в банківській системі. Форми шахрайства з отримання банківських кредитів фізичними та юридичними особами. Фіктивні помилки

та фінансові шахрайства банківських установ в процесі здійснення депозитно-кредитних операцій. Система захисту та технічні вимоги до платіжних карток. Схеми фінансових шахрайств у сфері обігу кредитних карток в Україні та світі. Правила поведінки власників кредитних карток з протидії фінансового шахрайства. Способи боротьби з шахрайством у сфері обігу кредитних карток. Використання банківських установ для легалізації (відмивання) злочинних фінансових ресурсів. Іноземний досвід протидії фінансовому шахрайству у банківській системі. Протидія фінансових злочинів у банківській сфері.

Змістовий модуль 2.

Тема 4. Страхове шахрайство та шляхи його усунення

Об'єкти фінансового шахрайства у сфері страхування. Юридичні та фізичні особи як суб'єкти фінансового шахрайства у сфері страхування. Мета та мотиви фінансових злочинів у сфері страхування. Класифікація та характеристика форм фінансового шахрайства у сфері страхування. Використання страхових установ для відмивання злочинного фінансового капіталу. Правова відповідальність та матеріальні наслідки фінансового шахрайства у сфері страхування. Законодавче регулювання протидії фінансового шахрайства у сфері страхування. Механізм захисту інтересів суб'єктів страхування при виявленні шахрайства у фінансовій сфері.

Тема 5. Фінансовий моніторинг та фінансова розвідка як засоби протидії шахрайству

Поняття фінансового моніторингу. Необхідність здійснення фінансового моніторингу. Функції та завдання фінансового моніторингу. Первинний та державний рівні фінансового моніторингу в Україні. Суб'єкти державного фінансового моніторингу. Завдання, обов'язки та права суб'єкта первинного фінансового моніторингу. Повноваження суб'єктів державного фінансового моніторингу. Фінансові операції, що підлягають обов'язковому та внутрішньому фінансовому моніторингу. Поняття та елементи фінансової розвідки. Місце і роль фінансової розвідки у структурі економічної розвідки. Інформаційна база для проведення фінансової розвідки. Нормативно-правові акти з визначення правового механізму фінансового моніторингу в Україні. Відповідальність за порушення вимог законодавства у сфері Протидія та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом.

4. Структура залікового кредиту дисципліни

«РИЗИКИ ФІНАНСОВОГО ШАХРАЙСТВА В УМОВАХ ЦИФРОВІЗАЦІЇ»

(денна форма навчання)

Назва теми	Кількість годин					Контрольні заходи
	Лекції	Практичні заняття	СРС	ІРС	Тренінг, КПІЗ	
Змістовий модуль 1.						
Тема 1. Теоретичні основи фінансового шахрайства	6	2	16	1	2	Поточне опитування
Тема 2. Фінансове шахрайство у готівковому грошовому обігу	6	4	20	1		
Змістовий модуль 2.						
Тема 3. Ризики фінансового шахрайства у банківській сфері	6	2	20	1	2	Поточне опитування
Тема 4. Страхове шахрайство та шляхи його усунення	6	4	20	1		
Тема 5. Фінансовий моніторинг та фінансова розвідка як засоби протидії шахрайству	6	3	20	1		
Разом	30	15	96	5	4	-

(заочна форма навчання)

Назва теми	Кількість годин					Контрольні заходи
	Лекції	Практичні заняття	СРС	ІРС	Тренінг, КПІЗ	
Змістовий модуль 1.						
Тема 1. Теоретичні основи фінансового шахрайства	1	0,5	28	-		Поточне опитування
Тема 2. Фінансове шахрайство у готівковому грошовому обігу	2	1	28	-		
Змістовий модуль 2.						
Тема 3. Ризики фінансового шахрайства у	2	1	28	-		Поточне опитування

банківській сфері						
Тема 4. Страхове шахрайство та шляхи його усунення	2	1	28	-		
Тема 5. Фінансовий моніторинг та фінансова розвідка як засоби протидії шахрайству	1	0,5	18	-		
Разом	8	4	138	-	-	-

5. ТЕМАТИКА ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

Денна форма навчання

Практичне заняття № 1

Тема: Теоретичні основи фінансового шахрайства.

Мета: висвітлити теоретичні засади виникнення шахрайства, розглянути його основні форми та ознаки. Вивчити сфери прояву фінансового шахрайства.

Питання для обговорення:

1. Поняття фінансового шахрайства.
2. Ознаки та детермінанти фінансового шахрайства.
3. Стратегія і тактика фінансового шахрайства. Економічні та юридичні наслідки фінансового шахрайства.
4. Поняття галузей фінансового шахрайства. Сфери прояву фінансового шахрайства.

Практичне заняття № 2

Тема: Фінансове шахрайство у готівковому грошовому обігу.

Мета: ознайомлення із ризиками фінансового шахрайства у готівковому грошовому обігу. Вивчення основних ознак та схем фальсифікації грошових купюр, а також механізмів їх протидії.

Питання для обговорення:

1. Система захисту грошових знаків від підроблення (фальсифікації) в Україні.
2. Ознаки та схеми фальсифікації грошових купюр.

3. Методи протидії та подолання фінансового шахрайства у готівковому грошовому обігу в Україні.

4. Зарубіжний досвід системи захисту від фальсифікації національних грошових одиниць.

Практичне заняття № 3

Тема: Ризики фінансового шахрайства у банківській сфері.

Мета: вивчення основних ознак шахрайства у банківській сфері, визначення його основних мотивів. Ознайомлення із механізмом протидії та уникнення зловживань у сфері банківських послуг.

Питання для обговорення:

1. Об'єкти, суб'єкти та мотиви фінансового шахрайства у банківській системі.
2. Форми шахрайства з отримання банківських кредитів фізичними та юридичними особами.
3. Схеми фінансових шахрайств у сфері обігу кредитних карток в Україні та світі.
4. Правила поведінки власників кредитних карток з протидії фінансового шахрайства.
5. Фінансове забезпечення боротьби з шахрайством у сфері обігу кредитних карток.
6. Використання банківських установ для легалізації (відмивання) злочинних фінансових ресурсів.
7. Іноземний досвід протидії фінансовому шахрайству у банківській системі.
8. Протидія фінансових злочинів у банківській сфері.

Практичне заняття № 4-5

Тема: Страхове шахрайство та шляхи його усунення.

Мета: ознайомлення із ризиками шахрайства у сфері страхування. Вивчення форм фінансового шахрайства та способів боротьби з ним. Законодавче регулювання протидії фінансового шахрайства у сфері страхування.

Питання для обговорення:

1. Об'єкти фінансового шахрайства у сфері страхування.
2. Юридичні та фізичні особи як суб'єкти фінансового шахрайства у сфері страхування.
3. Класифікація та характеристика форм фінансового шахрайства у сфері страхування.
4. Правова відповідальність та матеріальні наслідки фінансового шахрайства у сфері страхування.

5. Механізм захисту інтересів суб'єктів страхування при виявленні шахрайства у фінансовій сфері.

Практичне заняття № 6-7

Тема: Фінансовий моніторинг та фінансова розвідка як засоби протидії шахрайству.

Мета: ознайомлення із суттю та значенням фінансового моніторингу, його функціями; вивчення основних завдань та елементів фінансової розвідки, її місця у структурі економічної розвідки.

Питання для обговорення:

1. Поняття фінансового моніторингу, його функції та завдання.
2. Первинний та державний рівні фінансового моніторингу в Україні.
3. Фінансові операції, що підлягають обов'язковому та внутрішньому фінансовому моніторингу.
4. Поняття та елементи фінансової розвідки. Інформаційна база для проведення фінансової розвідки.

Заочна форма навчання

Практичне заняття № 1

Тема: Теоретичні основи фінансового шахрайства.

Мета: висвітлити теоретичні засади виникнення шахрайства, розглянути його основні форми та ознаки. Вивчити сфери прояву фінансового шахрайства.

Питання для обговорення:

1. Поняття фінансового шахрайства.
2. Ознаки та детермінанти фінансового шахрайства.
3. Стратегія і тактика фінансового шахрайства. Економічні та юридичні наслідки фінансового шахрайства.
4. Поняття галузей фінансового шахрайства. Сфери прояву фінансового шахрайства.

Практичне заняття № 2

Тема: Фінансовий моніторинг та фінансова розвідка як засоби протидії шахрайству.

Мета: ознайомлення із суттю та значенням фінансового моніторингу, його функціями; вивчення основних завдань та елементів фінансової розвідки, її місця у структурі економічної розвідки.

Питання для обговорення:

1. Поняття фінансового моніторингу, його функції та завдання.

2. Первинний та державний рівні фінансового моніторингу в Україні.
3. Фінансові операції, що підлягають обов'язковому та внутрішньому фінансовому моніторингу.
4. Поняття та елементи фінансової розвідки. Інформаційна база для проведення фінансової розвідки.

6. КОМПЛЕКСНЕ ПРАКТИЧНЕ ІНДИВІДУАЛЬНЕ ЗАВДАННЯ

Комплексне практичне індивідуальне завдання з дисципліни «Ризики фінансового шахрайства в умовах цифровізації» виконується самостійно кожним студентом на основі сформованих вихідних даних, оформлених у вигляді завдань та ситуаційних завдань.

КПЗ охоплює усі основні теми дисципліни «Ризики фінансового шахрайства в умовах цифровізації». Метою виконання КПЗ є оволодіння навичками щодо пошуку раціональних рішень в разі виявлення ознак фінансового шахрайства, а також пошуку шляхів щодо його уникнення. Виконання КПЗ є одним із обов'язкових складових модулів залікового кредиту із дисципліни «Ризики фінансового шахрайства в умовах цифровізації».

Розробити на практиці ситуаційну модель виникнення шахрайства у одній із ланок фінансової системи, скласти логічну схему взаємозв'язку між основними її елементами. Визначити групи ризиків, здійснити оцінку можливих втрат(збитків) та запропонувати найбільш оптимальні способи боротьби або протидії шахрайству у сфері фінансів. Числові параметри для різного роду обчислень студент визначає самостійно на свій вибір.

7. ТРЕНІНГ З ДИСЦИПЛІНИ

Трєнінг (англ. training) – це запланований процес модифікації (зміни) відношення, знання чи поведінкових навичок того, хто навчається, через набуття навчального досвіду з тим, щоб досягти ефективного виконання в одному виді діяльності або в певній галузі.

Метою тренінгу є узагальнення теоретичних знань, вмінь та навиків отриманих студентами під час вивчення навчальної дисципліни «Ризики фінансового шахрайства в умовах цифровізації» та застосування їх в практичній діяльності

Порядок проведення тренінгу:

1. Вступна частина проводиться з метою ознайомлення студентів з темою тренінгового заняття.
2. Організаційна частина полягає у створенні робочого настрою у колективі студентів, визначенні правил проведення тренінгового заняття. Можлива наявність роздаткового матеріалу у вигляді таблиць, бланків документів.

3. Практична частина реалізується шляхом виконання завдань у групах студентів з певних проблемних питань теми тренінгового заняття. Для виконання завдань тренінгу студенти повинні об'єднатися у групи і результати своїх досліджень представити у вигляді ділової гри.

4. Підведення підсумків. Обговорюються результати виконаних завдань у групах. Обмін думками з питань, які виносились на тренінгові заняття.

8. САМОСТІЙНА РОБОТА

№п/п	Тематика	К-ть годин	
		ДФ	ЗФ
1.	Зловживання та махінації на ринку фінансових послуг: методи боротьби та засоби протидії	6	9
2.	Шахрайство у фінансовій сфері: теоретичні та практичні аспекти	6	9
3.	Шляхи мінімізації ризиків шахрайства у сфері фінансових послуг	6	9
4.	Протидія фінансовому шахрайству у сфері банківських послуг	6	9
5.	Фінансове шахрайство у авто страховій діяльності	6	9
6.	Особливості використання шахрайства при наданні фінансової допомоги	6	9
7.	Фінансове шахрайство в сфері оподаткування	6	9
8.	Методи оцінки шахрайства у фінансовій сфері	8	10
9.	Засоби протидії зловживань у сфері фінансових послуг	8	10
10.	Фінансові піраміди як різновид фінансового шахрайства: методи боротьби та засоби протидії	8	10
11.	Виявлення і розкриття шахрайських схем у сфері страхування як невід'ємний елемент забезпечення економічної безпеки	6	9
12.	Протидія шахрайству у господарській діяльності: український та зарубіжний досвід	6	9
13.	Зарубіжний досвід протидії шахрайству у сфері фінансових послуг: уроки для України	6	9
14.	Розробка та впровадження антикорупційних процедур протидії фінансовому шахрайству	6	9
15.	Боротьба з легалізацією доходів, одержаних злочинним шляхом: удосконалення фінансового моніторингу	6	9
Разом		96	138

9. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

У навчальному процесі застосовуються: лекції, практичні та індивідуальні заняття, консультації, самостійна робота, робота у групах, метод опитування, тестування, кейс-метод, ділові ігри, реферування, виконання КППЗ, підготовка і презентація проектів.

10. ЗАСОБИ ОЦІНЮВАННЯ ТА МЕТОДИ ДЕМОНСТРУВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

У процесі вивчення дисципліни «Ризики фінансового шахрайства в умовах цифровізації» використовуються наступні засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання:

- поточне опитування;
- командна робота;
- аналітичні звіти, реферати, есе;
- розрахункові та розрахунково-графічні роботи;
- презентації результатів виконаних завдань та досліджень;
- оцінювання результатів КППЗ;
- студентські презентації та виступи на наукових заходах;
- інші види індивідуальних та групових завдань;
- екзамен.

11. ПОЛІТИКА ОЦІНЮВАННЯ:

У процесі вивчення дисципліни «Ризики фінансового шахрайства в умовах цифровізації» використовуються наступні засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання: поточне опитування, тестування; презентації результатів виконаних завдань; оцінювання результатів модульної контрольної роботи; оцінювання комплексного практичного індивідуального завдання; оцінювання результатів самостійної роботи студентів; наукова дискусія; інші види індивідуальних і групових завдань; екзамен.

Політика щодо дедлайнів і перескладання. Для виконання усіх видів завдань студентами і проведення контрольних заходів встановлюються конкретні терміни. Перескладання модулів проводиться в установленому порядку.

Політика щодо академічної доброчесності. Списування під час проведення контрольних заходів заборонені. Під час контрольного заходу студент може користуватися лише дозволеними допоміжними матеріалами або засобами, йому забороняється в будь-якій формі обмінюватися інформацією з іншими студентами, використовувати, розповсюджувати, збирати варіанти контрольних завдань.

Політика щодо відвідування. Відвідування занять є обов'язковим. За об'єктивних причин (наприклад, карантин, воєнний стан, хвороба, закордонне стажування) навчання може відбуватись в дистанційній формі за погодженням із керівником курсу з дозволу дирекції факультету.

12. КРИТЕРІЇ, ФОРМИ ПОТОЧНОГО ТА ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ

Підсумковий бал (за 100-бальною шкалою) з дисципліни «Ризики фінансового шахрайства в умовах цифровізації» визначається як середньозважена величина, залежно від питомої ваги кожної складової залікового кредиту:

Заліковий модуль 1	Заліковий модуль 2	Заліковий модуль 3	Заліковий модуль 4 (екзамен)	Разом
20%	20%	20%	40%	100%
Опитування під час занять (1-2 теми) – 15 балів за тему макс. 30 балів. Самостійна робота (1-5 завдання) по 2 бали за завдання – макс. 10 балів Модульна робота (1-2 теми) – макс. 60 балів.	Опитування під час занять (3-5 теми) – 10 балів за тему макс. 30 балів. Самостійна робота (6-10 завдання) по 2 бали за завдання – макс. 10 балів Модульна робота (3-5 теми) – макс. 60 балів.	Підготовка КПЗ – макс. 35 балів. Захист КПЗ – макс. 35 балів. Виконання завдань під час тренінгу – макс. 20 балів. Самостійна робота (11-15 завдання) по 2 бали за завдання – макс. 10 балів	Тестові завдання (10 тестів по 5 балів за тест) – макс. 50 балів. Теоретичні питання (2 питання по 25 балів за питання) – макс. 50 балів.	
Разом балів:				
максимально 100 балів	максимально 100 балів	максимально 100 балів	максимально 100 балів	

Форми і критерії оцінювання

Поточне опитування під час заняття:

11-15 балів – у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно самостійно та аргументовано його викладає під час відповідей, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних питань, тестових та практичних завдань.

8-10 балів – достатньо повно володіє навчальним матеріалом, але при викладанні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються при цьому окремі несуттєві неточності та незначні помилки.

4-7 балів – в цілому володіє навчальним матеріалом та викладає його основний зміст, але без глибокого всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, допускаючи при цьому окремі суттєві неточності та помилки.

1-3 бали – не в повному обсязі володіє навчальним матеріалом, фрагментарно (без аргументації та обґрунтування) його викладає, недостатньо розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, допускаючи при цьому суттєві неточності.

Самостійна робота:

2 бали – у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, винесеним на самостійну роботу, вільно самостійно та аргументовано його викладає під час відповідей, глибоко та всебічно розкриває зміст завдань.

1 бал – не в повному обсязі володіє навчальним матеріалом, винесеним на самостійну роботу, вільно самостійно та аргументовано його викладає під час відповідей, глибоко та всебічно розкриває зміст завдань.

Модульна робота:

45–60 балів – у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно самостійно та аргументовано його викладає під час відповідей, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних питань, тестових та практичних завдань.

31– 44 балів – достатньо повно володіє навчальним матеріалом, але при викладанні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються при цьому окремі несуттєві неточності та незначні помилки.

16–30 балів – в цілому володіє навчальним матеріалом та викладає його основний зміст, але без глибокого всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, допускаючи при цьому окремі суттєві неточності та помилки.

1–15 балів – не в повному обсязі володіє навчальним матеріалом, фрагментарно (без аргументації та обґрунтування) його викладає, недостатньо розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, допускаючи при цьому суттєві неточності.

КПЗ:

підготовка КПЗ

25–35 балів – зміст КПЗ повністю відповідає встановленим вимогам, містить елементи самостійного дослідження.

10–24 бали – зміст КПЗ в основному відповідає встановленим вимогам, можуть бути несуттєві неточності.

1–9 балів – на недостатньому рівні висвітлює проблему, яка досліджувалася, логічного не завершений аналіз і оцінка стану об'єкту дослідження; наведені авторські пропозиції і рекомендації є загальними (без урахування особливостей об'єкту дослідження) і недостатньо обґрунтованими; припускається значних помилок у розрахунках при розв'язанні практичних завдань роботи.

презентація КПЗ

21–35 балів – під час презентації результатів виконаного КПЗ демонструє знання і розуміння теми, викладає матеріал у логічній послідовності, показує уміння аналізувати і узагальнювати теоретичний і практичний матеріал та високий рівень підготовки презентації.

11–20 балів – матеріал презентує у логічній послідовності, робить певні узагальнення і висновки, але не наводить практичних прикладів у контексті тематичного теоретичного матеріалу або допускається незначних помилок у формулюванні термінів, категорій, розрахунках при розв'язанні практичних завдань, презентація роботи при цьому має незначні недоліки як за змістом, так і за оформленням.

1–10 бали – матеріал презентує фрагментарно, без логічної послідовності, презентація роботи при цьому має значні недоліки як за змістом, так і за оформленням.

Тренінг:

16–20 балів – у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно самостійно та аргументовано його викладає під час відповідей, глибоко та всебічно розкриває зміст завдань тренінгу.

12–15 балів – достатньо повно володіє навчальним матеріалом, але при викладанні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються при цьому окремі несуттєві неточності та незначні помилки.

6–11 балів – в цілому володіє навчальним матеріалом та викладає його основний зміст, але без глибокого всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, допускаючи при цьому окремі суттєві неточності та помилки.

1–5 балів – не в повному обсязі володіє навчальним матеріалом, фрагментарно (без аргументації та обґрунтування) його викладає, недостатньо розкриває зміст завдань тренінгу, допускаючи при цьому суттєві неточності.

Екзамен – вид підсумкового контролю, при якому засвоєння студентом теоретичного та практичного матеріалу оцінюється від 0 до 100 балів як сума балів за виконані завдання. Екзаменаційний білет складається із:

тестів: 10 тестів, за правильну відповідь на кожен із яких студент може отримати 5 бали, що в підсумку дає максимально 50 балів;

2 бали – на тест надано правильну відповідь.

теоретичного (проблемного) питання: 2 теоретичних питання, за відповідь на які студент може отримати від 0 до 25 балів за 1 питання.

13–25 балів – у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, всебічно, самостійно та аргументовано його викладає під час відповіді, глибоко та всебічно розкриває зміст завдання.

1–12 балів – в цілому володіє навчальним матеріалом, але не в повному обсязі, фрагментарно (без аргументації та обґрунтування) його викладає, недостатньо розкриває зміст завдання, допускаючи при цьому суттєві неточності.

Шкала оцінювання:

За шкалою ТНЕУ	За національною шкалою	За шкалою ECTS
90–100	відмінно	A (відмінно)
85–89	добре	B (дуже добре)
75-84		C (добре)
65-74	задовільно	D (задовільно)
60-64		E (достатньо)
35-59	незадовільно	FX (незадовільно з можливістю повторного складання)
1-34		F (незадовільно з обов'язковим повторним курсом)

13. ІНСТРУМЕНТИ, ОБЛАДНАННЯ ТА ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ, ВИКОРИСТАННЯ ЯКИХ ПЕРЕДБАЧАЄ НАВЧАЛЬНА ДИСЦИПЛІНА

№	Найменування	Номер теми
1	Електронний варіант лекцій	1-5
2	Навчально-методичні матеріали з вивчення дисципліни "Ризики фінансового шахрайства"	1-5

3	Комунікаційне програмне забезпечення (Zoom) для проведення занять у режимі он-лайн (за необхідності)	1-5
4	Комунікаційна навчальна платформа (Moodle) для організації дистанційного навчання (за необхідності)	1-5

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ:

1. Конституція України від 28.06.1996 № 254к/96-ВР. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80>
2. Кримінальний кодекс України від 05.04.2001 № 2341-III. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2341-14>
3. Кримінальний процесуальний кодекс України від 13.04.2012 № 4651-VI. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/4651-17>
4. Закон України “Про банки і банківську діяльність” від 07.12.2000 № 2121-III. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua>
5. Закон України “Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом” від 28.11.2002 р. № 249-IV. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua>
6. Закон України “Про захист персональних даних” від 01.06.2010 № 2297-VI. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2297-17>
7. Глобальне дослідження з питань шахрайства у банківській сфері. Багатостороння загроза шахрайства: чи готові банки гідно протистояти виклику? KPMG International 2019. 24 с. URL: <https://assets.kpmg/content/dam/kpmg/ua/pdf/2020/01/Global-Banking-Fraud-Survey.pdf>
8. Бойко А. М. Детермінація економічної злочинності в Україні в умовах переходу до ринкової економіки (теоретико-кримінологічне дослідження) : монографія / А. М. Бойко; Львівський національний ун-т ім. Івана Франка. Л. : ВЦ ЛНУ ім. І.Франка, 2018. 380 с.
9. Калюжний А.В. Шахрайство з фінансовими ресурсами. Одеса: Приста, 2019. 215 с.
10. Хамига Ю. Я. Фінансове шахрайство: критерії ідентифікації та напрями мінімізації : дис. ... д-ра філос. : 072 – Фінанси, банківська справа та страхування. Тернопіль : ЗУНУ, 2020. 284 с.
11. Рябчук О.Г., Твердун С.О. Форензік як інструмент протидії економічним злочинам та фінансовому шахрайству на підприємстві. *Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія: Міжнародні економічні відносини та світове господарство*. 2021. Вип. 40. С. 77–82.
12. Біленчук П. Розслідування ухилення від сплати податків: досвід ФРН та США. *Історико-правовий часопис*. 2019. №1. С. 121-127.
13. Ковбель А. Шахрайство всередині компанії. Як захиститися? *Бізнес*. 2019. URL: <https://biz.nv.ua/ukr/experts/shahraystvo-vseredini-kompaniji-yak-zahistitisa-50009055.html>
14. Шкаровський Д. Whistleblowing system – важливий інструмент викриття шахрайства та інших порушень. *Юридична газета*. 2020. № 11 (717). URL: <https://yur-gazeta.com/dumka-eksperta/whistleblowing-system--vazhliivy-instrument-vikrittaya-shahraystva-ta-inshih-porushen.html>

15. Стецюк, О., & Чубай, В. Способи запобігання та виявлення фінансового шахрайства на підприємстві. *Молодий вчений*. 2023. № 3 (115), 120-127.
16. Кізима Т., Хамига Ю. Фінансове шахрайство: теоретична концептуалізація та економічне підґрунтя. *Світ фінансів*. 2019. Вип. 2. С. 109-123.
17. Шахрайство на підприємстві: причини та наслідки, виявлення та протидія. URL: https://uz.ligazakon.ua/ua/magazine_article/EA012486#:~:text
18. Найпоширеніші методи шахрайства в Україні у 2019-2020 та як від них захиститися. URL: <https://www.ipau.ua>
19. Гончар Л.В., Малахова А.В., Невкипіла О.С. Фінансове шахрайство та безпека. *Інноваційна економіка*. 2021. №3-4. С. 170-174.
20. Годнюк, І. В., Шубенко, І. А., Вольська, А. О. Фінансове шахрайство у комерційних банках України. Шляхи боротьби у сфері безготівкових розрахунків. *Економічний простір*. 2021. №165. С.110-115.
21. Кізима Т. Фінансове шахрайство: теоретична концептуалізація та економічне підґрунтя. URL: <http://sf.wunu.edu.ua/index.php/sf/article/view/1230>
22. Pohoretskyi, M., Serhieieva, D., & Toporetska, Z. Доказування події шахрайства з фінансовими ресурсами у банківському секторі: проблемні питання. *Financial and Credit Activity Problems of Theory and Practice*. 2019. №1(28). С. 36–45.
23. Данилюк М. О., Данилюк-Черних І. М., Мацук З. А. Протиріччя та фінансові шахрайства в реальному секторі економіки. *Бізнес Інформ*. 2022. №1. С. 274–279.
24. Кириленко О. П., Русін В. М. Напрями мінімізації фінансових шахрайств у сфері публічних закупівель. *Світ фінансів*. 2020. № 2. С. 62–76.
25. Всесвітнє дослідження економічних злочинів та шахрайства 2022. URL: <https://www.pwc.com/ua/uk/survey/2020/economic-crime-survey.html>
26. Петрушка О.В., Шулюк Б.С. Financial pyramids as one of the kinds of financial fraud in ukraine: principles of functioning and the impact on investors. *Сучасні тенденції економічного зростання: стратегії, напрями та пріоритети: збірник матеріалів III Міжнародної науково-практичної конференції* (м. Запоріжжя, 14 грудня 2019 року). Східноукраїнський інститут економіки та управління. Запоріжжя: ГО «СІЕУ», 2019. Ч. II. С.70-72.
27. Петрушка О.В., Шулюк Б.С. Problems of the effectiveness of monitoring banking operations in the fight against financial fraud. *Перспективи розвитку економічної системи з урахуванням сучасних євроінтеграційних процесів: матеріали Міжнародної науково-практичної конференції* (м. Дніпро, 16 листопада 2019 р.). Дніпро: НО «Перспектива», 2019. Ч. 2. С. 78-81.
28. Петрушка О.В., Шулюк Б.С. Risk of financial service fraud: causes and methods of avoidance. *Актуальні проблеми економіки та управління в умовах системної кризи : збірник матеріалів Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції*, 27 листопада 2019 року. Львів: Львівський інститут ПрАТ «ВНЗ «МАУП», 2019. С.419-422.
29. Петрушка О.В. Фінансові шахрайства у страховій сфері. *Причорномоські економічні студії*. 2019. П№ 47-2. С.106-110.